

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 10 Sayı: 48 Volume: 10 Issue: 48

Şubat 2017 February 2017

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

TRT'NİN POPÜLER ÇOCUK ŞARKILARI YARIŞMASI'NDA FİNALE KALAN ESERLERİN DEĞERLER EĞİTİMİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

AN EXAMINATION OF SONGS MAKING IT TO THE FINALS IN TRT'S POPULAR NURSERY RHYMES COMPETITION IN TERMS OF VALUES EDUCATION

Edip TUT*
Kasım KIROĞLU**

Öz

Bu araştırmanın amacı; TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda finale kalan şarkılarda, MEB'in Müzik Dersi Öğretim Programındaki Değerler Eğitimi Yönergesi'nde yer alan hangi değerlerin tercih edildiğini ve bu değerlerin hangi sıklıkla kullanıldığını belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda 1990 yılından bu yana Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda finale kalan toplam 121 çocuk şarkısı incelenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Veriler doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş, içerik analizi yoluyla da çözümlenmiştir. Ayrıca frekans analizi yoluyla hangi değer ne sıklıkla vurgulandığı tespit edilerek bulgular tablo halinde sunulmuştur. Sonuç olarak, ilgili şarkılarda 567 kez değer vurgusunun yapıldığı ve en fazla sevgi değerine vurgu yapıldığı görülmüştür. Sevgi değerini dostluk, yardımlaşma-dayanışma, hoşgörü-duyarlılık, iyimserlik ve estetik duyguların geliştirilmesi değerleri takip etmektedir. Finalist şarkılarda en fazla vurgulanan bu 6 değer toplamda yapılan değer vurgularının yaklaşık %70'ini oluşturduğu ve diğer değerlerin vurgulanma sıklıklarıyla aralarında bir uçurumun var olduğu görülmüştür. Sonuçlar literatürle ilişkilendirilerek bazı önerilerde bulunulmuştur. Çocuk şarkılarını değer eğitimi açısından inceleyen çalışmaların azlığı göze çarparken bu çalışma TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda finale kalan şarkıları değer eğitimi açısından inceleyen tek çalışma olması yönüyle önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: TRT, Çocuk Şarkıları, Değer, Değerler Eğitimi..

Abstract

The aim of this research is to find out which value conceptions in the Ministry of Education's Curriculum of Values Teaching Program are usually preferred in the songs, which are left for the finals in TRT's Nursery Rhymes Competition and to determine how often these conceptions are used in these songs. To this end, a total of 121 songs finalized in the Popular Nursery Rhymes Competition since 1990 have been examined. In this study, qualitative research model was employed; the data were retrieved through document analysis method and analyzed via descriptive content analysis method. Moreover, which values are included and how often they are included were determined through frequency analysis; the results were presented in a table with their frequencies and percentages. As a result, it has been seen that in the related songs 567 times the value emphasis was made and the highest value of love was emphasized. Love is followed by friendship, solidarity, tolerance-sensitivity, optimism and the development of aesthetic feelings. It was seen that the 6 most emphasized values in the finalist songs constituted approximately 70% of the total value accents and the other values had a gap between them with the emphasis frequencies. The results were related to the literature and some suggestions were made. While the lack of studies examining children's songs in terms of value education is in short supply, it is important that this study is the only study that examines the songs that are finalized in TRT's Popular Nursery Rhymes Competition in terms of value education.

Keywords: TRT, Children Songs, Value, Values Education.

1. Giriş

Bir toplumun fertlerini birbirine bağlayan ve toplumun devamını sağlayan unsurların başında değerler gelmektedir (Yaman ve Çolak 2009). Yapısı gereği sosyal varlıklar olan insanların eski zamanlardan beri topluluklar halinde yaşadıkları bilinmektedir. Her biri birbirinden farklı bireylerden oluşan toplumların huzur ve uyum içerisinde yaşayabilmeleri için yazılı veya yazısız bazı kurallara veya ortak paydalara sahip olması gerekmektedir. Toplumsal düzenin ve huzurun sağlanmasında her zaman yasalar yeterli olmayabilir (Kırmızı, 2014). Bu şekilde düşünüldüğünde bir toplumun sahip olduğu değerlerin toplumun ortak paydalarını oluşturan önemli etkenlerden biri olduğu, o toplumun huzur ve düzenini sağlamada etkili olduğu söylenebilir. Değerler, bireylerin tutum ve davranışlarında yönlendirici etkiye sahiptir (Memiş ve Gedik, 2010). Bir toplumun ortak değerlere sahip olması o değerleri benimseyen bireylerin olaylara benzer şekilde yaklaşabileceğini gösterir. Nitekim bu durum toplum içerisindeki bireyler arası anlaşmazlıkları gidermede önemli bir rol üstlenebilecektir.

Toplumsal huzur ve uyumun sağlanması ve devam ettirilmesi hususunda bu denli önemli etkiye sahip olan değer kavramının tanımının yapılmasında fayda görülmektedir. 'Değer' kelimesi, bir kavram olarak, birçok bilim dalında kullanılmış ve kullanıldığı alana göre birçok farklı anlam taşımıştır. Matematikte değer kavramı bir değişkenin veya bilinmeyen sayı ile anlatımı şeklinde tanımlanırken

* Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

** Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

(Matematik Terimleri Sözlüğü, 1983) iktisatta iki mal arasındaki değişim oranı olarak tanımlanmaktadır (İktisat Terimleri Sözlüğü, 2004). Hukuk alanında takdir etme anlamı taşıyan değer kavramı (Sungurbey, 1966); felsefe alanında kişinin, isteyen, gereksinme duyan, erek koyan bir varlık olarak, nesne ile bağlantısında beliren şey anlamında kullanılmaktadır (Felsefe Terimleri Sözlüğü, 1975). Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlüğü'nde ise 'değer' kavramının bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçü, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet gibi anlamlara karşılık geldiği belirtilmiştir (TDK, 2005). Sosyal bilimler açısından ele alındığında onu bu kadar önemli kılan nokta ise insan davranışlarıyla alakalı oluşudur (Ulusoy, 2007). Değer kavramını sosyal bilimler açısından inceleyen araştırmacılar birçok değer tanımı yapmışlardır. Erdem'e (2003) göre değer, bir durumu diğerine tercih etme eğilimidir. Akbaş (2004) yine benzer bir tanımla değer için "Toplumca en doğru ve faydalı olduğu kabul edilen şeylerdir." tanımını yapmıştır. Değer; bireysel ve kurumsal olarak sahip olunan veya olunması hedeflenen idealler, alışkanlıklar ve davranışlar bütünüdür (Demirci, 2016). Yine benzer başka bir ifadeyle değerler grup veya toplum tarafından önemli görülen, çoğunluk tarafından kabul gören, beğenilen, istenilen şeylerdir (Haralambos, 1987; akt. Ulusoy ve Arslan, 2016).

Bir olgu olarak incelendiğinde değer, bireylerin bir grup içerisindeki tercihlerinin çıkış noktasıdır ve bireylerin davranışlarında yönlendirici etkiye sahiptir (Yükürük ve Akarsu, 2015). Schwartz (1994) da yaptığı değer tanımında değer, bireyin veya toplumların hayatına yol gösterici olarak etki ettiğini ve arzu ettiğimiz amaçlarla ilgili olduğunu ifade etmiştir. Buna göre değerler, amaçlarımız doğrultusunda verdiğimiz kararlarımızın temelini oluşturur. Ayrıca hayatımızı nasıl sürdüreceğimizi belirleme noktasında da kılavuz görevi görmesi sebebiyle önem taşımaktadır.

Değerler, toplumun yapısını ve insanlar arası ilişkileri düzenleyen temel kurallardır (Karagöz, 2013). Değerlerin bir kimse için fikir ve tercihlerinde rehber görevi gördüğü ve o kimseyi doğruya veya hedefine götüren düşünceler topluluğu olduğu da ifade edilebilir (Başol, 2016). Aynı zamanda yaşamlarımızı nasıl sürdürdüğümüzü, düzenlediğimizi ve deneyimlerimiz ile ilgili görüşlerimizi de işaret eder (Kirmanoğlu, 2016). Neyin iyi neyin kötü, neyin güzel neyin çirkin, neyin doğru neyin yanlış olduğuna dair kararlarımızı değerlerin kılavuzluğunda veririz (Ulusoy ve Arslan, 2016).

Değerler ile ilgili geniş bir tanım da eğitim programlarımızda yer almıştır. Değerler 2005 yılında yenilenen eğitim sistemimizde önemsenmiş ve programları oluşturan temel öğelerden bir tanesi haline gelmiştir (MEB, 2009). MEB değerleri, bir toplumun kendi varlık, birlik, işleyiş ve devamını sağlamak için çoğunluk tarafından doğru ve gerekli olarak kabul edilen ortak düşünce, amaç, temel ahlaki ilke ya da inançlar biçiminde tanımlanmıştır (MEB, 2009).

Günümüz dünyasında insani değerlerde ciddi aşınmalar gözlenmektedir (Yaman, 2014). Değerlerin zayıflaması, eksik ya da yanlış öğrenimi, yeterince içselleştirilememesi halinde kişiliğimizin eksik ya da yetersiz kalabileceği belirtilmektedir (Hökelekli, 2013). Her ne kadar değer kavramının kişisel olduğu vurgulanıyor olsa da toplumun değerleri o toplumu oluşturan bireylerin değerlerinden oluşmaktadır ve bu değerlerde meydana gelecek aşınma ya da olumsuz yönde değişim o toplumun geleceğini olumsuz yönde etkileyebilecektir. Ayrıca bir toplumun bekasının, o toplumun sahip olduğu değer ve kültürün bekasına bağlı olduğu düşünülmektedir. Benzer şeyleri hayatında değer olarak benimseyen insanlar arasında birlik duygusunun oluşması çok daha kolay olacaktır. Bu durumun görülmesiyle birlikte değerlerin planlı ve kasıtlı bir şekilde, yani eğitim yoluyla, gelecek nesillere aktarılması bir gereklilik haline gelmiştir. Eğitim ile ilgili yapılan tanımlardan biri de bir toplumun veya bireyin sahip olduğu kültürü, bilgiyi, inancı, beceriyi, değerleri, sanatı ve benzerlikleri kendisinden sonra gelenlere aktarma süreci olduğu yönündedir (Ulusoy ve Dılmaç, 2015). Eğitimin en önemli amaçlarından biri toplumun değer yargılarını bir sonraki nesle aktarmaktır (Keskin, 2008). Toplum içinde bir uyum sağlayabilmek ve toplumu aynı amaç etrafında toplayarak aynı hedefe yöneltebilmek için eğitim sistemi içine girecek olan her bireye birtakım değerlerin kazandırılması gerekmektedir (Kuş vd., 2013). Böylece toplumu toplum yapan, bir arada tutan değerler ve kültür birikimi korunabilecektir. Değerler Eğitimi yaklaşımının bu düşünceden yola çıkarak oluştuğu söylenebilir. Ayrıca 2005 yılında yapılandırmacı yaklaşım ışığında yenilenen eğitim programımızda öğrencinin kişisel görüşlerinin, inanç ve değerlerinin öğrenmesini etkilediği belirtilmektedir (MEB, 2006). Bireyin görüş ve inançlarına da temel oluşturan değerlerin eğitim yoluyla verilmesi, öğrencilerin benzer değerlere sahip olması, öğrencilerin derste anlatılanlara benzer pencerelerden bakmalarını sağlayacak, sınıf ortamında yapılan öğretimi kolaylaştıracaktır. Bu yaklaşım değerlerin eğitim yoluyla verilmesi gerektiğini destekleyen bir diğer noktadır.

Kasıtlı kültürleme süreci olarak da tanımlanabilen (Demirel, 2012) eğitim sürecinde, toplumu bir arada tutan değerlerin de yer alması ve bu değerlerin gelecek nesillere kasıtlı ve planlı bir şekilde aktarılması Türk eğitim sisteminde de önemli bir husus olarak ele alınmıştır. Bu sebeple Talim Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan öğretim programlarında değerler eğitimine de yer verilmiştir. Buna göre yayımlanan öğretim programlarında o ders ile ilgili verilmesi gerekli görülen değerlere ve bu değerlerin

hangi sırayla ve ne şekilde verilmesi gerektiğine de yer verilmiştir. Bu öğretim programlarından bir tanesi de Müzik dersi öğretim programıdır.

Müzik dersi öğretim programı içerisinde yer alan Değerler Eğitimi Yönergesinde ulaşılması gereken bazı değer kazanımları belirlenmiştir. Bunlar Müzik dersi öğretim programında paylaşım, hoşgörü ve sorumluluk gibi üç ana başlıkta toplanmıştır, fakat hedeflenen dersler arası değer aktarımlarıyla birlikte bu değerler, Akarsu'nun (2015) da belirttiği gibi, 27 başlık altında toplanmaktadır (MEB, 2006). Bu değerler; sevgi, dostluk, yardımlaşma-dayanışma, hoşgörü-duyarlılık, iyimserlik, estetik duyguların geliştirilmesi, vatanseverlik, sorumluluk, cesaret-liderlik, temizlik, saygı, paylaşımcı olmak, selamlaşma, çalışkanlık, şefkat-merhamet, özgüven, bağımsız ve özgür düşünebilme, iyilik yapmak, doğruluk-dürüstlük, kültürel mirasa sahip çıkma, fedakarlık, empati, adil olma, nazik olma, aile birliğine önem verme, misafirperverlik, alçakgönüllülük olarak kendini göstermektedir. Bu çalışmada da çocuk şarkıları değerlendirildiğinden, ilgili şarkılarda ilköğretim Müzik dersi programında verilmesi gerekli görülen değerlerin varlığı incelenmiştir.

Eğitim, bireylerin tüm yönleriyle gelişmesini amaç edinen bir sistem olduğu için, pedagojik yaklaşımların öğrencilerin sadece bilişsel yönüne değil aynı zamanda duyuşsal ihtiyaçlarına da hitap edebilecek nitelikte olması gerekmektedir (Batdı ve Semerci, 2012). Bu çerçevede özellikle ilköğretim Müzik dersinde yer alan çocuk şarkılarının önemli olduğu söylenebilir. Satır'ın (2009) da belirttiği gibi ilköğretim sürecindeki çocuk şarkıları, yapısı gereği çocuklarda duygusal çağrışımlar uyandırır. Bireysel ve toplumsal bir gereklilik olan insani vasıflar olarak nitelendirilen değerlerin kazanımı adına müzik dersinde, dinleme, söyleme, çalma ve devinme olarak gerçekleştirilen tüm etkinliklerin önemi büyüktür (Akarsu, 2015). Çocuk şarkılarındaki sözler çocuğun hayal dünyasında yerini alır ve bir süreden sonra çocuğun düşünceleri davranışa dönüşür (Karagöz, 2013). Bu sebeple gelecek nesillerin sahip olması gerektiği düşünülen değerlerin, çocuklar tarafından içselleştirilebilmesi açısından çocuk şarkıları içerisinde de yer alması önem arz etmektedir. Yapılan çalışmalarda da çocuk şarkılarının değerler eğitiminde kullanılmasının etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Karagöz, 2013).

İlköğretim sürecindeki çocuk şarkıları sadece Müzik dersi programı kapsamında Müzik ders kitaplarında yer alan şarkılardan ibaret değildir. İlköğretim çağındaki çocuklara hitap eden çizgi filmlerdeki çocuk şarkıları ve yine o yaş aralığına hitap etmek üzere üretilen ve çocuklar tarafından çeşitli medya araç gereçleri vasıtasıyla dinlenen şarkılar da buna dahil edilebilir. 1990 yılından itibaren belirli aralıklarla (1990, 1993, 1995, 1998, 2000, 2002, 2004, 2007, 2009, 2011, 2013, 2015) yapılan TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması literatüre çocuk şarkıları kazandırma noktasında en önemli yarışmalardan bir tanesidir. Çocukların eğitim müziklerinin yanında popüler müzik de dinleme ve söyleme potansiyeline sahip olduğunu, fakat bu ihtiyaçlarını giderecek yeterli şarkı dağarcığımızın olmadığını fark eden TRT ilk olarak bu alandaki eksikliği giderme amacıyla harekete geçmiştir (<http://www.trt.net.tr/populercocuksarkilariyarismasi/tarihce/>). Üç aşamalı olarak gerçekleştirilen yarışmada, ilk aşamada kuruma teslim edilen eserler nota üzerinden değerlendirilip yarı finalde yarışacak eserler belirlenmektedir. Sonrasında yarı final için belirlenen ve çocuk koroları tarafından seslendirilen eserler TRT'nin resmi internet sitesi üzerinden yayınlanmakta, izleyicilerin oylarına sunulmaktadır. İzleyicilerin oyları finale kalacak şarkılar için %25 oranında belirleyici olmaktadır. Daha sonra uzman jürinin de oyları ve değerlendirmeleri alınmaktadır. Bu değerlendirmeler de finale gidecek şarkıları belirlemede %75 oranında etkili olmaktadır. Bu şekilde her dönem yapılan değerlendirmeler sonucunda finale kalacak ortalama 10 eser belirlenmektedir. Bugüne kadar yapılan yarışmalar sonucunda toplamda 121 eser çocuk şarkıları repertuarına kazandırılmıştır.

1.1. Amaç

Bu araştırmanın amacı; TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda finale kalan şarkılarda, MEB'in Müzik Dersi Öğretim Programındaki Değerler Eğitimi Yönergesi'nde yer alan hangi değerlerin tercih edildiğini ve bu değerlerin hangi sıklıkla kullanıldığını belirlemektir.

2. Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma modeli benimsenmiş ve veriler doküman incelemesi yoluyla elde edilmiş, betimsel içerik analizi yoluyla da çözümlenmiştir. Belgesel tarama olarak da ifade edilen doküman incelemesi, var olan kayıt ve belgeleri inceleyerek yapılan veri toplama işine denir (Karasar, 2015). Bu çalışmada da elde edilen şarkı sözleri incelendiğinden verilerin doküman incelemesi yoluyla elde edildiği belirtilmiştir. İçerik analizi ise benzer verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları anlaşılır bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Cohen, Manion ve Morrison'a (2007) göre de içerik analizi; metinlerin düzenlenmesi, sınıflandırılması, karşılaştırılması ve metinlerden teorik sonuçlar çıkarılmasından oluşan bir araştırma tekniğidir. Nitel çalışmada veri analizi, analiz için verilerin hazırlanmasını ve organizasyonunu, sonra veri kodlamayı ve kodların bir araya getirilmesiyle temalara indirgemeyi ve son olarak da veriyi şekiller, tablolar veya bir tartışma halinde sunmayı içermektedir (Creswell, 2013). Yapılan bu çalışmada da finale kalan şarkıların sözleri toplanıp

analiz edilmiş, elde edilen veriler belirli temalar çerçevesinde toplanmış, bulgular kısmında açıklanmıştır. Ayrıca frekans analizi yoluyla hangi değerlerden ne sıklıkla bahsedildiği tespit edilmiş ve sonuçlar bir tablo halinde sunulmuştur.

İncelenen çocuk şarkıları TRT'nin resmi internet sitesinden elde edilmiş ve yarışmanın başından itibaren finale kalan tüm şarkılar incelenmiştir. Bu nedenle çalışmanın, evrenin tümünü kapsadığı söylenebilir. Veriler iki araştırmacı tarafından değerlendirilmiştir. Çalışmanın güvenilirliği için Miles & Huberman (1994) uyum yüzdesi formülü kullanılmış ve %91'lik bir uyum gözlenmiştir. Miles & Huberman (1994), iyi bir nitel güvenilirlik için kodlamanın güvenilirliğinin en az %80 uyum düzeyinde olması gerektiğini ifade etmektedirler. Bu sebeple çalışmanın güvenilirliğinin yüksek olduğu söylenebilir. Ayrıca uyumun gözlenmediği yerlerle ilgili iki araştırmacı arasında yapılan görüşmeler sonucu görüş birliğine varılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde MEB'in yönergesinde yer alan değerlerin, TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda finale kalan şarkılarda yer alma sıklıklarına dair bulgular verilecek, daha sonra her değer ayrı bir başlık altında incelenip örnekler verilecektir. Değerlerin finalist şarkılarda görülme sıklıkları aşağıda Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo 1: MEB'in Müzik Dersi Öğretim Programı Kapsamında Değerler Eğitimi Yönergesi'nde Yer Alan Değerlerin TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda Finale Kalan Şarkılarda Yer Alma Sıklıkları

Değer	Frekans (f)	Yüzde (%)
Sevgi	165	29.1
Dostluk	63	11.1
Yardımlaşma-Dayanışma	45	8
Hoşgörü-Duyarlılık	44	7.7
İyimserlik	39	6.9
Estetik Duyguların Geliştirilmesi	39	6.9
Vatanseverlik	20	3.6
Sorumluluk	15	2.6
Cesaret-Liderlik	15	2.6
Temizlik	15	2.6
Saygı	13	2.3
Paylaşımçı Olmak	13	2.3
Selamlaşma	12	2.1
Çalışkanlık	12	2.1
Sefkat-Merhamet	11	1.9
Özgüven	11	1.9
Bağımsız ve Özgür Düşünebilme	10	1.8
İyilik Yapmak	8	1.4
Doğruluk-Dürüstlük	6	1.1
Kültürel Mirasa Sahip Çıkma	6	1.1
Fedakarlık	5	0.9
Empati	0	0
Adil Olma	0	0
Nazik Olma	0	0
Aile Birliğine Önem Verme	0	0
Misafirperverlik	0	0
Alçakgönüllülük	0	0
Toplam	567	100

Tablo.1'den de anlaşılacağı gibi finalist şarkılarda en fazla *sevgi* değerinin işlendiği görülmüştür. Bununla birlikte dostluk, yardımlaşma-dayanışma, hoşgörü-duyarlılık, iyimserlik ve estetik duyguların geliştirilmesi değerlerinin sık işlendiği söylenebilir. Diğer değerlerin aynı sıklıkla işlenmediği görülmüş ve empati, adil olma, nazik olma, aile birliğine önem verme, misafirperverlik ve alçakgönüllülük değerlerinin bu şarkıların sözlerinde hiç yer almadığı tespit edilmiştir.

3.1. Sevgi Değerine Ait Bulgular

Sevgi değerinin finale kalan şarkılarda 165 kere vurgulanarak en fazla vurgu yapılan değer olduğu tespit edilmiştir. Bu rakam yapılan toplam değer vurgusunun yaklaşık %29.1'ini oluşturmaktadır. Yapılan değer vurgularının üçte birine yakını *sevgi* değerine yapılmıştır. Yarışmanın düzenlendiği her yılın finalist şarkılarında *sevgi* değerine yer verildiği görülmüştür.

1990 yılının finalistlerinden "Yıl Sonu Şarkısı" isimli şarkının "*Resimler yaptık tek tek, sevgiyi anlattık*" mısrasında, 1993 yılının finalistlerinden "Mutluluk Şarkısı" isimli şarkının "*Seven kalbimiz sever herkesi*" mısrasında, 1995 yılının finalistlerinden "Haydi Barışa" isimli şarkının "*Birlikte kurulsun bu sevgi zinciri*" mısrasında, 1998 yılının finalistlerinden "Elimiz, Sesimiz, Sevgimiz" isimli şarkının "*Haykıralım biz sevgimizi*" mısrasında, 2000 yılının finalistlerinden "Haydi Gel" isimli şarkının "*Haydi gel sevgiyi koruyalım*" mısrasında, 2002 yılında "Dünyaya Mesaj" isimli şarkının "*Sevgiyle kardeş olalım*" mısrasında, 2004 yılının finalist şarkılarından "Sevgiler Olsun" isimli şarkının "*Tükenmeyen bir pınar olsun sevgimiz*", mısrasında, 2007 yılının

finalistlerinden "Uçurtma" isimli şarkının "Neşe ve sevgiyle uçan" mısrasında, 2009 yılının finalist şarkılarından "Bir Şarkı" isimli şarkının "Anlatır her şeyi, kapsayan sevgiyi" mısrasında, 2011 yılının finalist şarkılarından "Arkadaşım Olur Musun?" isimli şarkının "Sevgimse dağlar kadar" mısrasında, 2013 yılının finalistlerinden "Olur Bu Dünya Çocuklara Saray" isimli şarkının "Gerçek sevgiler olur mu hiç yapay?" mısrasında ve son olarak 2015 yılında yapılan yarışmanın finalist şarkılarından "Çocuk Kalbiyle" isimli şarkının "Gülen gözlerin sevgiyle parlam" mısrasında sevgi değerinin işlendiği tespit edilmiştir.

3.2. Dostluk Değerine Ait Bulgular

Dostluk değerinin sevgiden sonra en fazla vurgu yapılan değer olduğu tespit edilmiştir. Bu değere finalist şarkılar içerisinde 63 kez vurgu yapıldığı tespit edilmiştir. Değer vurgusunun yapıldığı yerlerden %11.1'inde dostluk değerine vurgu yapılmıştır. 1990 yılının finalistlerinden "Yıl Sonu" isimli şarkının "Paylaştık kardeşliği, dostluğu tanıdık" mısrasında, 1993 yılının finalistlerinden "Savaşlar Olmasın" isimli şarkının "Dostluk sarsın her yanı" mısrasında, 1995 yılının finalistlerinde "Minik Serçe ile Sevimli Tırtıl" isimli şarkının "Yükseliriz göklere, dost oluruz böylece" mısrasında ve "Güzel Bir Dünya" isimli şarkının "Dost kalalım, oynayalım" mısrasında, 1998 yılının finalistlerinden "Elimiz, Sesimiz, Sevgimiz" isimli şarkının "Tut elimi gel dost olalım" mısrasında, 2004 yılının finalistlerinden "Düşlerimi Kurtarın" isimli şarkının "Çocuklar dostluk kurar/ Şarkı söyler çocuklar" mısralarında, 2007 yılının finalistlerinden "Barışı Anlatalım" isimli şarkının "Haydi çocuklar dost olalım" mısrasında, 2009 yılının finalistlerinden "Bana Bir Ses Verin" isimli şarkının "Bana bir ses verin dünyayı dostluk sarsın" mısrasında, 2011 yılının finalistlerinden "Sevgi" isimli şarkının "Dostluğu büyüyecek bütün dünyada" mısrasında ve 2013 yılının finalistlerinden "Bak Bak" isimli şarkının "Sana kucak açan dostunu unutma" mısrasında dostluk değerine vurgunun yapıldığı görülmüştür.

3.3. Yardımlaşma-Dayanışma Değerine Ait Bulgular

Yardımlaşma-dayanışma değerine finalist şarkılar içerisinde 45 kez vurgu yapıldığı ve bu rakamın değer vurgusu yapılan yerlerin %8'ini oluşturduğu görülmüştür. 1990 yılının finalistlerinden "Sevgili Anneciğim" isimli şarkının "İyi kötü günlerimde her zaman yanımdasın" mısrası, 1993 yılının finalistlerinden "Mutluluk Şarkısı" isimli şarkının "Verin el ele, varın her yere" mısrası, 1998 yılının finalistlerinden "Çağrı" isimli şarkının "El ele vererek kurtaralım/ Dünyayı tüm kötülüklerden" mısraları, 2000 yılının finalistlerinden "Düşlerimiz" isimli şarkının "El ele verelim seninle" mısrası, 2007 yılının finalistlerinden "Kolay Mı?" isimli şarkının "Kolay mı birlik olmak?" mısrası ve "Bir Şarkı Söyle" isimli şarkının "Birleşsin bütün eller" mısrası yardımlaşma-dayanışma değerine vurgu yapılan yerlere örnek olarak gösterilebilir.

3.4. Hoşgörü-Duyarlılık Değerine Ait Bulgular

Bu değere finalist şarkılar içerisinde 44 kez vurgu yapılmıştır. Hoşgörü-duyarlılık değerine yapılan vurgu toplamda yapılan değer vurgularının %7.7'sini oluşturmaktadır. Hoşgörü-duyarlılık değeri 1993 yılının finalistlerinden "Orman Sevgisi" isimli şarkının "Ormansız bir hayat/ Neye benzer?" mısralarında çevreye duyarlılık şeklinde, "Savaşlar Olmasın" isimli şarkının "Yok olsun tüm korkular/ Savaş, açlık olmasın" mısralarında toplumsal olaylara karşı duyarlılık şeklinde, 1998 yılının finalistlerinden "Kırma Fidanı" isimli şarkının "Ağaçsız, ormansız, yeşilliksiz kalırsak/ Kupkuru bir dünya neye yarar?" mısralarında yine çevreye duyarlılık şeklinde işlenmiştir. Ayrıca 2007 yılının finalistlerinden "Haydi" isimli şarkının "Küçükük yüreklerin/ Hiç düşleri tükenmesin" mısralarında, 2009 yılının finalistlerinden "Dünyamız" isimli şarkının "Doğayı, çevreyi kirletmemeli" mısrasında, 2011 yılının finalistlerinden "Adımız Çocuk" isimli şarkının "Apartman için yer çok ağaca yok ki" mısrasında ve 2015 yılının finalistlerinden "Tebessüm" isimli şarkının "İstedim ki sokakta asık suratlı kalmasın" mısrasında hoşgörü-duyarlılık değerinin işlendiği görülmüştür.

3.5. İyimserlik Değerine Ait Bulgular

İyimserlik değerine finalist şarkılar içerisinde toplamda 39 kez vurgu yapıldığı belirlenmiştir. İyimserlik değerine yapılan vurgular, yapılan toplam değer vurgusunun yaklaşık %6.9'unu oluşturmaktadır. 1993 yılının finalistlerinden "Keloğlan" isimli şarkının "Günlerimiz geçsin hep/ Senin gibi toz pembe" mısrasında ve "Çocuklar" isimli şarkının "Her yer huzurla dolacak/ Çocuklar gülerse" mısralarında, 1998 yılının finalistlerinden "Elimiz, Sesimiz, Sevgimiz" isimli şarkının "Yarımlar bizim olacak" mısrasında, 2002 yılının finalistlerinden "Dünya" isimli şarkının "Bir gün gelecek/ Çocuklar büyüyecek/ Tüm dünya değişecek" mısralarında, 2004 yılının finalistlerinden "En Güzel Sevgilere" isimli şarkının "Her yeni gün aydınlık" mısrasında, 2009 yılının finalistlerinden "Bana Bir Ses Verin" isimli şarkının "Her yerde bir umut taşıyayım ellerimle" mısrasında ve "Gülümse" isimli şarkının "Gülümse balıklara, ağaçtaki kuşlara" mısrasında, 2011 yılının finalistlerinden "Sevgi" isimli şarkının "Umutla dolar bütün sabahlar" mısrasında ve 2015 yılının finalistlerinden "Tebessüm" isimli şarkının "Hayat gülünce çok güzel" mısrasında iyimserlik değerinin işlendiği görülmüştür.

3.6. Estetik Duyguların Geliştirilmesi Değerine Ait Bulgular

Bu değer TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda 39 kez vurgulandığı saptanmıştır. Tüm vurgular içerisinde estetik duyguların geliştirilmesi değerine yapılan vurgunun oranı %6.9'dur. 1993 yılının finalistlerinden "Ellerim Başımda" isimli şarkının "Ellerim resim yapar, her şeyi boyar" mısrası, 1995 yılının

finalistlerinden "İstiyorum" isimli şarkının "Okumak istiyorum/ Güzel sözlü şarkılar" mısraları, 1998 yılının finalistlerinden "Palyaço" isimli şarkının "Sanatı düşünen düşünen" mısrası ve "Salkım Söğüt" isimli şarkının "Yel eser nazlı nazlı dans ederdi" mısrası, 2002 yılının finalistlerinden "Ormanda Gezinti" isimli şarkının "Renkler dans ediyor, gelmişler aşka" mısrası, 2004 yılının finalistlerinden "Sonbahar" isimli şarkının "Pamuk gibi bulutlar/ gökyüzünde dans ederler" mısraları, 2009 yılının finalistlerinden "Işık Saçarız" isimli şarkının "Flüte üfleyince güzel sesler çıkar" mısrası ve "Bir Şarkı" isimli şarkının "Bir şarkı bir melodi tutkuyla başlar" mısrası estetik duyguların geliştirilmesi değerinin vurgulandığı yerlere örnek olarak gösterilebilir.

3.7. Vatanseverlik Değerine Ait Bulgular

Vatanseverlik değerinin finalist şarkılarda 20 kez vurgulandığı görülmüştür. Bu da yaklaşık olarak %3.6'lık orana denk gelmektedir. 1998 yılında yapılan yarışmanın finalistlerinden "Anadolu" isimli şarkının "Bak ne güzel Anadolu" mısrasında, 2000 yılının finalistlerinden "Özlemişim" adlı şarkının "Her şeyi bambaşka/ Ah benim güzel köyümün" mısrasında, 2002 yılının finalistlerinden "Sen de Katıl Bize Yürekten" adlı şarkının "Ben çocuğum Türk çocuğu" mısrasında, 2004 yılının finalistlerinden "Dua" isimli şarkının "Koru şu bayrakları inmesin hiç göklerden" mısrasında ve yine 2004 yılının finalistlerinden "En Güzel Sevgilere" isimli şarkının "Gözbebeğim Türkiye'm" mısrasında vatanseverlik değerinin işlendiği görülmüştür.

3.8. Sorumluluk Değerine Ait Bulgular

Sorumluluk değerinin finalist şarkılarda 15 kez vurgulandığı görülmüştür. Sorumluluk değerine yapılan vurgu, tüm değer vurgularının yaklaşık %2.6'sını oluşturmaktadır. Aynı zamanda sorumluluk değerinin vurgulandığı mısralarda yalnız sorumluluk değerinin değil hoşgörü-duyarlılık değerinin de vurgulandığı göze çarpmaktadır. 1995 yılının finalistlerinden "Cıs Diyelim" isimli şarkının "Yeşil yeşil ormanları/ Yakanlara cıs diyelim." mısraları, 1998 yılının finalistlerinden "Kırma Fidanı" isimli şarkının "Ağacı sevelim, ormanı koruyalım" mısrası, 2000 yılının finalistlerinden "Sevgi Petekleri" isimli şarkının "Korumaya ant içtik/ Doğayı çevreyi biz" mısraları, 2011 yılının finalistlerinden "El Ele" isimli şarkının "Hiç yaşlanmaz korkma sen/ Korursak bu gezegeni" mısraları ve 2015 yılının finalistlerinden "Doğa Dostları" isimli şarkının "Değerini bilmeli/ Ne güzel tabiat" mısraları sorumluluk ve hoşgörü-duyarlılık değerlerinin birlikte işlendiği mısralara örnek gösterilebilir.

3.9. Cesaret-Liderlik Değerine Ait Bulgular

Cesaret-liderlik değerinin finalist şarkılarda 15 kez vurgulandığı görülmüştür. Cesaret-liderlik değerine yapılan vurgu sayısı tüm değer vurgularının yaklaşık %2.6'sını oluşturmaktadır. Bu değer vurgulandığı yerlere örnek olarak; 1998 yılının finalistlerinden "Çağrı" isimli şarkının "İnsanlığa örnek olalım" mısrası, "Elimiz, Sesimiz, Sevgimiz" isimli şarkının "Yarımlar bizim olacak" mısrası, 2007 yılının finalistlerinden "Tık Tak" isimli şarkının "Dünyamızı kurtaralım/ Haydi gel çabuk olalım" mısraları, 2009 yılının finalistlerinden "Bir Varmış Bir Yokmuş" isimli şarkının "Biz çocuğuz bizden korkuyorsun" mısrası, 2011 yılının finalistlerinden "El Ele" isimli şarkının "Dünyayı yeniden kurarız biz" mısrası ve 2013 yılının finalistlerinden "Çikibum" isimli şarkının "Geleceğe bir yön verelim" mısrası gösterilebilir.

3.10. Temizlik Değerine Ait Bulgular

Temizlik değerinin, finalist şarkılarda 15 kez vurgulandığı tespit edilmiştir ve temizlik değerine yapılan vurgunun yapılan tüm değer vurgularının yaklaşık %2.6'sını oluşturduğu görülmüştür. Bu değer vurgulandığı yerlere örnek olarak; 1993 yılının finalistlerinden "Sağlıklı Olmak İçin" isimli şarkının "Sağlıklı olmak için çok temiz olmalıyız" mısrası, 1995 yılının finalistlerinden "Cıs Diyelim" isimli şarkının "Pırl pırl dünyamızı/ Kirletenlere cıs diyelim" mısraları, 1998 yılının finalistlerinden "Kedi" isimli şarkının "Her zaman elini ve yüzünü yıkar" mısrası, 2004 yılının finalistlerinden "Küçük Dere" isimli şarkının "Temizdir, berraktır, tatlıdır suları" mısrası ve 2009 yılının finalistlerinden "Dünyamız" isimli şarkının "Gökyüzü hep berrak, tertemiz olmalı" mısrası gösterilebilir.

3.11. Saygı Değerine Ait Bulgular

Saygı değerinin, finalist şarkılarda 13 kez vurgulandığı ve başka değerlerle birlikte işlendiği görülmüştür. Saygı değerine yapılan vurgu sayısı yapılan tüm değer vurgularının %2.3'ünü oluşturmaktadır. 1993 yılının finalist şarkılarından "Çocuklar" isimli şarkının "Küçükleri sevmeyi, büyükleri saymayı" mısrasında saygı değerinin sevgi değeri ile birlikte, 2002 yılının finalistlerinden "Sen de Katıl Bize Yürekten" isimli şarkının "Sevgi, saygı, dostluk bende" mısrasında sevgi ve dostluk değerleriyle birlikte, 2013 yılının finalistlerinden "Olur Bu Dünya Çocuklara Saray" isimli şarkının "Sevgi, saygı, hoşgörü olmazsa olmaz" mısrasında sevgi ve hoşgörü-duyarlılık değerleriyle birlikte ve 2015 yılının finalistlerinden "Kocaman Bir Yürek" isimli şarkının "Bilgi, görgü, sevgi, saygı/ Bütün çocukların ihtiyacı" mısralarında sevgi değeri ile birlikte işlendiği tespit edilmiştir.

3.12. Paylaşımçı Olmak Değerine Ait Bulgular

Paylaşımçı olmak değerinin de finalist şarkılarda 13 kez vurgulandığı görülmüştür. Bu rakam yapılan tüm değer vurgularının %2.3'ünün paylaşımçı olmak değerine yapıldığını göstermektedir. Bu değer vurgulandığı yerlere örnek olarak; 1995 yılının finalistlerinden "Haydi Barışa" isimli şarkının "Paylaşmak

güzeldir dünyamızda" mısrası, 2002 yılının finalistlerinden "Dünyaya Mesaj" isimli şarkının "Herkes yazsın mektubunu/ Sevinçle paylaşalım" mısraları, 2007 yılının finalistlerinden "Uçurtma" isimli şarkının "Mutluluğu paylaşalım, dünyaya neşe katalım" mısrası, 2011 yılının finalistlerinden "Arkadaşım Olur Musun?" isimli şarkının Paylaşacak düşlerim var" mısrası ve 2013 yılının finalistlerinden "Benim Türküm" isimli şarkının "Paylaşırız bu hayatı hey" mısrası gösterilebilir.

3.13. Selamlaşma Değerine Ait Bulgular

Selamlaşma değerinin finalist şarkılarda 12 kez vurgulandığı tespit edilmiştir. Bu değere yapılan vurgu sayısı yapılan tüm değer vurgularının %2.1'ini oluşturmaktadır. 1993 yılının finalist şarkılarından "Bilmezdim Önceleri" isimli şarkının "Selam sana" mısrasında, 1995 yılının finalist şarkılarından "Güneş Doğuyor" isimli şarkının "Günaydın güneş" mısrasında, 1998 yılının finalistlerinden "Çağrı" isimli şarkının "Merhaba, beklenen güne merhaba" mısrasında, 2007 yılının finalistlerinden "Yeni Gün" isimli şarkının "Birlikte selamlayalım" ve "Yeni güne merhaba" mısraları ve 2015 yılının finalistlerinden "Heyyamola" isimli şarkının "Kaldır elini selamla, heyyamola hey" mısrası selamlaşma değerinin vurgulandığı yerlerdir.

3.14. Çalışkanlık Değerine Ait Bulgular

Çalışkanlık değerinin finalist şarkılarda 12 kez vurgulandığı görülmüştür. Bu da yapılan değer vurgularının %2.1'inin çalışkanlık değerine yapıldığını göstermektedir. 1993 yılının finalistlerinden "Arılar" isimli şarkının "Çalışır, bal yapar" mısrası, 1993 yılının finalistlerinden "Minik Serçe ile Sevimli Tırtıl" isimli şarkının "Gece gündüz dememi,ş/ Üç hafta hemen geçmiş" mısraları, 2002 yılının finalistlerinden "Saat Şarkısı" isimli şarkının "Dinlenmeden, yorulmadan/ Tık taka taka konuşurlar" mısraları ve "Veda Şarkısı" isimli şarkının "Çalışan birer örneksiniz" mısrası, 2009 yılının finalistlerinden "Bir Varmış Bir Yokmuş" isimli şarkının "İyiler savaşır, çalışır, çabalar" mısrası ve 2011 yılının finalistlerinden "El Ele" isimli şarkının "Çalışıp didinip yaşatırız biz" mısrası çalışkanlık değerinin vurgulandığı yerlerden bazılarıdır.

3.15. Şefkat-Merhamet Değerine Ait Bulgular

Şefkat-merhamet değerinin finalist şarkılarda 11 kez vurgulandığı görülmüştür. Oranlama yapıldığında da yapılan değer vurgularının yaklaşık %1.9'unun şefkat-merhamet değerine yapıldığı görülmektedir. 1998 yılının finalistlerinden "Salkım Söğüt" isimli şarkının "Yazıklar olsun seni acımadan kesene" mısrası ve "Kırmızı Balık" isimli şarkının "Güzel balığım kırmızım benim/ Ah geceler boyu ağladım sana" mısraları şefkat-merhamet değerinin işlendiği yerlerden bazılarıdır.

3.16. Özgüven Değerine Ait Bulgular

Özgüven değeri finalist şarkılar içerisinde 11 kez vurgulanmıştır. Yapılan değer vurgularının yaklaşık %1.9'u özgüven değeri üzerinedir. 1993 yılının finalistlerinden "Mutluluk Şarkısı" isimli şarkının "Gül, eğlen, çalış, güven kendine" mısrasında, 2002 yılının finalistlerinden "Dünyaya Mesaj" isimli şarkının "Biz de varız diyelim" mısrasında ve 2013 yılının finalist şarkılarından "Dünyayı Birlikte Kuralım" isimli şarkının "Her şey olur bu dünyada/ Sen istersen" mısralarında özgüven değerinin vurgulandığı görülmüştür.

3.17. Bağımsız ve Özgür Düşünebilme Değerine Ait Bulgular

Bağımsız ve özgür düşünebilme değerinin finalist şarkılarda 10 kez vurgulandığı görülmüştür. Değerlere yapılan vurguların yaklaşık olarak %1.8'ini bağımsız ve özgür düşünebilme değerine yapılan vurgular oluşturmaktadır. 2002 yılının finalistlerinden "Sen de Katıl Bize Yürekten" isimli şarkının "Kuşlar kadar özgürüz" mısrası, 2007 yılının finalistlerinden "Uçurtma" isimli şarkının "Rüzgarda özgürce salınan" ve "Seninle düşlerimiz özgür olur" mısraları, 2009 yılının finalistlerinden "Bir Varmış Bir Yokmuş" isimli şarkının "Gönlünce eğlenir, istediğini yapar" mısrası ve 2011 yılının finalistlerinden "Sevgi" isimli şarkının "Yaşa özgürce hep sevgiyle" mısrası bu değer vurgulandığı yerlerden bazılarıdır.

3.18. İyilik Yapmak Değerine Ait Bulgular

İyilik yapmak değerinin finalist şarkılar içerisinde 8 kez vurgulandığı saptanmıştır. İyilik yapmak değerine yapılan vurgu sayısı tüm değer vurgularının yaklaşık %1.4'ünü oluşturmaktadır. 1995 yılının finalistlerinden "Minik Serçe ile Sevimli Tırtıl" isimli şarkının "Öğretirim uçmayı, yiyecekler bulmayı" mısrası, 2009 yılının finalistlerinden "Bana Bir Ses Verin" isimli şarkının "Her yerde bir umut taşıyayım ellerimle" mısrası, yine 2009 yılının finalistlerinden "Bir Varmış Bir Yokmuş" isimli şarkının "Çünkü biz meleğiz, iyilikle beraberiz" mısrası bu değer vurgulandığı yerlerdendir.

3.19. Doğruluk-Dürüstlük Değerine Ait Bulgular

Bu değer finalist şarkılar içerisinde 6 kez vurgulanmıştır ve doğruluk-dürüstlük değerine yapılan bu vurgu sayısı toplam değer vurgusunun yaklaşık %1.1'ini oluşturmaktadır. Bu değere vurgu yapılan yerlere örnek olarak 2002 yılının finalistlerinden "Köyüm" isimli şarkının "Kalplerde sevgi, insanları dürüst" mısrası, yine 2002 yılının finalistlerinden "Dünyaya Mesaj" isimli şarkının "Gelin çocuklar dünyaya gerçeği söyleyelim" mısrası, 2011 yılının finalistlerinden "Üç Şey" isimli şarkının "Herkes doğru, herkes dürüst olmalı dünyada" mısrası ve 2013 yılının finalistlerinden "Dünyayı Birlikte Kuralım" isimli şarkının "Doğruyu öğrenmeli" mısrası gösterilebilir.

3.20. Kültürel Mirasa Sahip Çıkma Değerine Ait Bulgular

Kültürel mirasa sahip çıkma değerine 6 kez vurgu yapıldığı görülmüştür. Yapılan değer vurgularının yaklaşık %1.1'i *kültürel mirasa sahip çıkma* değerine yapılmıştır. 1993 yılının finalistlerinden "Keloğlan" isimli şarkının "*Bir varmış bir yokmuş/ Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde/ Keloğlan varmış*" mısralarında, 1998 yılının finalistlerinden "Elimiz, Sesimiz, Sevgimiz" isimli şarkının "*Diz kıralım, halay çekelim*" mısrasında ve 2011 yılının finalistlerinden "Adımız Çocuk" isimli şarkının "*Bizim adımız çocuk/ Oyunlarımız kayıp*" mısralarında bu değer vurgulandığı görülmüştür.

3.21. Fedakarlık Değerine Ait Bulgular

Fedakarlık değeri, finalist şarkılar içerisinde en az vurgu yapılan değerlerden bir tanesidir. Bu değere finalist şarkılar içerisinde 5 kez vurgu yapıldığı görülmüş ve *fedakarlık* değerine yapılan vurgunun, yapılan değer vurgularının yaklaşık olarak %0.9'unu oluşturduğu tespit edilmiştir. 1998 yılının finalistlerinden "Palyaço" isimli şarkının "*Ne kadar üzgün olsam da/ İçim kan ağlasa da/ Güldürmek görevim benim görevim*" mısraları, yine 1998 yılının finalistlerinden "Kırmızı Balık" isimli şarkının "*Uyuyasın diye ninniler öğrendim sana/ Her akşam söyledim*" mısraları ve 2015 yılının finalistlerinden "Kocaman Bir Yürek" isimli şarkının "*Biz çocuklar için gecesini gündüzüne katan*" mısrası bu değere vurgu yapılan yerlerdendir.

Bunların yanında bazı yerlerde birden fazla değer birlikte işlendiği de görülmüştür. 2013 yılının finalistlerinden "Dünyayı Birlikte Kuralım" isimli şarkının "*Biz bu dünyayı birlikte kuralım*" mısrasında *özgüven* ve *cesaret-liderlik* değerlerinin, 2011 yılının finalistlerinden "Üç Şey" isimli şarkının "*Sevgi, dostluk ve kardeşlik...*" mısrasında *sevgi* ve *dostluk* değerlerinin, 2004 yılının finalistlerinden "En Güzel Sevgilere" isimli şarkının "*Dost köprüdür Türkiye'm*" mısrasında *dostluk* ve *vatanseverlik* değerlerinin, 2004 yılının finalistlerinden "Dua" isimli şarkının "*Koru şu bayrakları inmesin hiç göklerden*" mısrasında da *vatanseverlik* ve *kültürel mirasa sahip çıkma* değerlerinin birlikte işlendiği görülmektedir. Ayrıca 2002 yılının finalistlerinden "Sen de Katıl Bize Yürekten" isimli şarkının "*Sevgi, saygı, dostluk bende*" mısrasında *sevgi, saygı* ve *dostluk*; 2013 yılının finalistlerinden "Yok Yok" isimli şarkının "*Sevgi, saygı, hoşgörü olmazsa olmaz*" mısrasında da *sevgi, saygı* ve *hoşgörü* değerleri olmak üzere ikiden fazla değer de bir arada vurgulandığı görülmüştür.

4. Tartışma ve Sonuç

Literatür incelendiğinde değer eğitimiyle ilgili birçok çalışma yapılmış olmasına rağmen çocuk şarkılarını değer eğitimi açısından inceleyen çalışmaların azlığı göze çarpmaktadır. Değer eğitimi ile ilgili yapılan çalışmalar daha çok ders kitaplarının incelenmesi, belli kitap serilerinin incelenmesi, çizgi filmlerin incelenmesi ve değer yönelimlerinin belirlenmesi şeklinde yapılmaktadır. TRT'nin Popüler Çocuk Yarışması'yla ilgili tek bir çalışmaya rastlanmıştır. Yıldız'a (2005) ait çalışmada Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda finale kalan şarkılar, değer eğitimi dışında, farklı bir açıdan ele alınmıştır. Yıldız (2005) yaptığı çalışmada TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda 1993-2004 yılları arasında finale kalan çocuk şarkılarını söz ve uyum açısından incelemiştir. Bu çalışma ise Popüler Çocuk Yarışması'nda finale kalan şarkıların değer eğitimi açısından incelemesi bakımından ilk çalışma olma özelliğini taşımaktadır.

Çocuk şarkılarını değer eğitimi açısından inceleyen çalışmaların azlığı dikkat çekerken bu konuda yapılan kapsamlı bir çalışma Akarsu'ya (2015) aittir. Akarsu (2015) doktora tezinde ilkökul ve ortaokul Müzik ders kitaplarında yer alan şarkıları değer eğitimi açısından incelemiş ve bu şarkılarda en fazla *sevgi* değerinin işlendiğini tespit etmiştir. Akarsu'nun (2015) çalışmasına göre ilkökul ve ortaokul Müzik ders kitaplarında *sevgi* değerinden sonra en fazla vurgu *vatanseverlik*, *estetik duyguların geliştirilmesi* ve *cesaret-liderlik* değerlerine yapılmıştır. Empati, iyilik yapmak ve paylaşımcı olmak değerleri birer kez işlenmiş olmakla beraber adil olma, alçakgönüllülük, misafirperverlik, nazik olmak ve selamlaşma değerlerine de hiç yer verilmediğini görmüştür. Bu çalışmada da TRT'nin Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması'nda finale kalan çocuk şarkılarında en fazla vurgunun yine *sevgi* değerine (165) yapıldığı görülmüştür. Toplamda 121 şarkının incelendiği bu çalışmada 567 kez değer vurgusunun yapıldığı tespit edilmiş ve *sevgi* değerine yapılan vurguların toplamda yapılan değer vurgularının yaklaşık %29.1'ini oluşturduğu görülmüştür.

Sevgi değerinden sonra en fazla vurgunun *barış* değerine (65) yapıldığı tespit edilmiş, fakat *barış* değerinin Müzik Dersi Öğretim Programındaki Değerler Eğitimi Yönergesinde yer almadığı görülmüştür. Barış değeri Sosyal Bilgiler Öğretim Programı kapsamında ele alındığı için kapsam dışı bırakılmıştır. Ülkemizin ve dünyanın geleceğini oluşturan çocuklara hitap eden çocuk şarkılarında ve bütün öğretim programlarında barış değerinin yer alması, bu değer çocukların zihninde yer almasına ve benimsenmesine yardımcı olacaktır. Bu sebeple bu değer tüm öğretim programlarının içinde önemsenmesi ve bu değere yer verilmesi önerilmektedir.

Finale kalan şarkılarda *sevgi* değerinden sonra en fazla vurgunun Müzik Dersi Öğretim Programı kapsamında verilmesi uygun görülen değerlerden *dostluk* değerine (63) yapıldığı görülmüştür. *Dostluk* değerini yardımcı-destekleme (45), *hoşgörü-duyarlılık* (44), *iyimserlik* (39) ve *estetik duyguların geliştirilmesi* (39) değerleri takip etmektedir. Finalist şarkılarda en fazla vurgulanan bu 6 değer toplamda yapılan değer vurgularının yaklaşık %70'ini oluşturduğu görülmüştür. Diğer değerlerin vurgulanma

sıklıklarıyla karşılaştırıldığında arada bir uçurumun olduğu göze çarpmaktadır. Vatanseverlik, sorumluluk, cesaret-liderlik, temizlik, saygı, paylaşımcı olmak, selamlaşma, çalışkanlık şefkat-merhamet, özgüven, bağımsız ve özgür düşünebilme ve iyilik yapmak değerleri ilk 6 değere oranla daha az vurgulanmış olmakla birlikte doğruluk-dürüstlük, kültürel mirasa sahip çıkma ve fedakarlık değerlerine yapılan vurgu yok denecek kadar azdır. Bununla birlikte empati, adil olma, nazik olma, aile birliğine önem verme, misafirperverlik ve alçakgönüllülük değerlerinin finalist şarkılar içerisinde hiç yer almadığı görülmüştür.

Edebi eserlerin, yazıldığı dönemdeki toplumsal yaşamın aynası olduğu, o dönemin kültürünü yansıttıkları bilinmektedir. Çocuklara hitap eden eserlerin de yazıldığı toplumun kültürel özelliklerini taşıması gerekmektedir. Bu sebeple, yazılan çocuk şarkılarında Türk kültürünün önemli bir parçasını oluşturan misafirperverlik, alçakgönüllülük ve aile birliğine önem verme gibi değerlere daha sık yer verilmesi önerilmektedir. Ayrıca, toplumsal çatışmaların önüne geçme adına bir anahtar görevi görebilecek empati ve adil olma değerleriyle birlikte nazik olma ve diğer az vurgulanan değerlerin çocuk şarkılarında daha sık yer alması gerektiği düşünülmekte, Popüler Çocuk Şarkıları Yarışması ve buna benzer yarışmalarda kurulan seçici komisyonların çocuk şarkıları içerisinde bu tür birleştirici değerlerin yer almasını önemsemesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- AKARSU, Sıtkı (2015). *İlkokul(1-4) Ve Ortaokul(5-8) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi ve Değerler Eğitimi İlişkin Öğrenci Algıları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- AKBAŞ, Oktay (2004). *Türk Milli Eğitim Sisteminin Duyuşsal Amaçlarının İlköğretim II. Kademedeki Gerçekleşme Derecesinin Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı.
- BAŞOL, Nigar (2016). *Osmanlı Dönemi Kadın Divan Şairlerinden Mihri Hatun Divanı'nın Söz Varlığı Unsurları Ve Değerler Eğitimi Bağlamında İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- BATDI, Veli ve SEMERCI, Çetin (2012). "Şarkıların Yabancı Dil Becerilerini Geliştirmedeki Etkiliğine İlişkin Öğrenci Görüşleri", *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, S. 4, s. 126-133.
- BSTS, (2004). İktisat Terimleri Sözlüğü. (<http://tdkterim.gov.tr/bts/>).
- COHEN, Louis, MANİON, Lawrence, & MORRISON, Keith (2007). *Research Methods in Education* (6th ed.), New York, NY: Routledge.
- CRESWELL, W. John (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Desenini* (çev. ed. Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir), Ankara: Siyasal Kitabevi.
- DEMİRCİ, Esra (2016). *Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Mesnevi Temelli Değerler Eğitimi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- DEMİREL, Özcan (2012). *Öğretme Sanatı*, Ankara: Pegem Akademi.
- ERDEM, Ali Rıza (2003). "Üniversite Kültüründe Önemli Bir Unsurlar: Değerler", *Değerler Eğitimi Dergisi*, S. 4, s. 55-72.
- HÖKEKLİ, Hayati (2013). *Ailede, Okulda, Toplumda Değerler Psikolojisi ve Eğitimi*, İstanbul: Timaş Yayınları.
- KARAGÖZ, Betül (2013). *İlköğretim Öğrencilerine Değerlerin Okul Şarkıları Yoluyla Kazandırılması*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- KARASAR, Niyazi (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınevi.
- KESKİN, Yusuf (2008). *Türkiye'de Sosyal Bilgiler Öğretim Programlarında Değerler Eğitimi: Tarihsel Gelişim, 1994 ve 2007 Programlarının Etkiliğinin Araştırılması*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- KİRMANOĞLU, Bilge (2016). *Değerler Eğitiminin İlkokul Toplum Hizmeti Uygulamalarına Etkisi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Giresun: Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- KUŞ, Zafer, MEREY, Zihni ve KARATEKİN, Kadir (2013). "İlköğretim 4. ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarında Yer Alan Değerler", *Değerler Eğitimi Dergisi*, S. 25, s. 183-214.
- MEB, (2006). *Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim müzik dersi öğretim programı (1-8)*, Ankara: MEB.
- MEB, (2009). *Sosyal bilgiler dersi öğretim programı kılavuzu*, Ankara: MEB.
- MEMİŞ, Aysel ve GÜNEY GEDİK, Esmâ (2010). "Sınıf Öğretmenlerinin Değer Yönelimleri", *Değerler Eğitimi Dergisi*, S. 20, s. 123-145.
- MILES, B. Matthew, & HUBERMAN, A. Michael (1994). *Qualitative Data Analysis: A sourcebook of new methods* (2nd ed.), Thousand Oaks, CA: Sage
- SATIR, Ömer Can (2009). "İlköğretim Sürecinde Çocuklara Seslenen Şarkıların Dil ve Anlatım Yönünden Değerlendirilmesi", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, S. 2 (9), s. 387-394.
- SCHWARTZ, H. Shalom (1994). "Are there universal aspects in the structure and content of human values?", *Journal of Social Issues*, S. 50 (4), s. 19-45.
- SUNGURBEY, İsmet (1966). *Medeni Hukuk Terimleri Sözlüğü Osmanlıcadan Türkçeye, Türkçeden Osmanlıcaya*, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- SUSAR KIRMIZI, Fatma (2014). "4. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Metinlerinde Yer Alan Değerler", *Değerler Eğitimi Dergisi*, S. 27, s. 217-259.
- TDK, (1975). *Felsefe terimleri sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TDK, (1983). *Matematik terimleri sözlüğü (1. Baskı)*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TDK (2005). *Türkçe Sözlük*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- TRT Popüler Çocuk Şarkılarının Tarihçesi. Erişim tarihi: 19.10.2016, <http://www.trt.net.tr/populercocuksarkilariyarismasi/tarihce>
- ULUSOY, Kadir (2007). *Lise Tarih Programında Yer Alan Geleneksel Ve Demokratik Değerlere Yönelik Öğrenci Tutumlarının Ve Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ULUSOY, Kadir ve ARSLAN, Ali (2016). Değerli Bir Kavram Olarak Değer ve Değerler Eğitimi. Refik Turan ve Kadir Ulusoy (Ed.), *Farklı Yönleriyle Değerler Eğitimi* (s. 1-16), Ankara: Pegem Akademi.
- ULUSOY, Kadir ve DİLMAÇ, Bülent (2014). *Değerler Eğitimi*, Ankara: Pegem Akademi.
- YAMAN, Ertuğrul (2014). *Değerler Eğitimi: Eğitimde Yeni Ufuklar*, Ankara: Akçağ Yayınları.
- YAMAN, Havva ve ÇOLAK, Sanem (2009). "İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değerler", *Değerler Eğitimi Dergisi*, S. 18, s. 107-120.
- YÜKRÜK, Serap ve AKARSU, Sıtkı (2015). "İlkokul(1-4) Müzik Ders Kitaplarında Yer Alan Şarkıların Değerler Bakımından İncelenmesi", *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitimi Dergisi*, S. 4, s. 1684-1707.
- YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YILDIZ, Nedim (2005). "Çocuk Şarkıları Üzerine Bir İnceleme", *Tiyatro Araştırmaları Dergisi*, S. 20, s. 1500-1525.